

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

„Nem a mennyiség, hanem a minőség a szellemi erőnek sarkalata.” Elnök úr Széchenyi Istvántól idézett gondolatáról egy angol tanmese jutott az eszembe. Az özsuta, kicsit lenézően, megszólította az oroszánt: „Neked egész életedben csak néhány kölyköd születik, nekem pedig minden évben számos gidám.” Az oroszán így válaszolt: „Lehet, hogy nekem egész életemben csak egyetlen egy gyermekem születik, de az az egy oroszán lesz.”

Kedves Kutatóársak, az MTA új doktorai!

Jól tudjuk, hogy a tudományos pálya – bár rendeltetése szerint nem erről szól – sokszor mennyiségi termelésre állít minket. Publikációk, tudományos eredmények gyártására, konferenciárszvételek halmozására, finansziális források hajszolására kényszerít. Szinte észre se vesszük, és azon mérjük le magunkat, egymást, hogy „mennyink” van. És nem annak örülünk, hogy „mink” van.

A mennyiség hajszolában el lehet torzulni, el lehet fáradni; ki lehet égni. El lehet távolodni a kutatói lelkesedésnek attól a tiszta forrásától, ahonnan fiatalunkban elindultunk. Elveszithetjük abba vetett bizalmunkat, hogy az, amin dolgozunk, „az egy oroszán lesz”. És a mennyiségi versenyben, bizony, el lehet távolodni egymástól, kutatóársainktól is. A verseny mellett ott kell, hogy legyen az együttműködés, az ambíció mellett a szolidaritás, a számok hajszolása mellett a nyitott, kíváncsi és ugyanakkor etikus kutatói hozzáállás.

A tudományos életpálya egy-egy kiemelt pontja, ünnepe – mint amilyen ez a mai alkalom – lehetőséget ad arra, hogy egy kicsit megálljunk. Hogy megnézzük, mink van. Hogy örülünk annak, amink van. Hogy a mennyiségi kényszerektől

megszabadulva arra fordítsuk figyelmünket, ami minőségként meg tudott születni fáradozásainkból. És nem csupán a mi fáradozásainkból. Hanem a bennünket körülvevők, munkatársaink és szeretteink támogatásából is.

Mert az ünnep segíthet minket abban is, hogy meglássuk: kink van. Kik állnak – szeretteinkként, hozzátartozóinkként vagy éppen munkatársainkként, kutatótársainkként emberileg is – mellettünk. Hogy munkánk mellett kiknek köszönhetjük eredményeinket. Mert ahogy egy levelében Ady Endre írta: „A siker jéghideg, ha szívünkben senki képe nincs.” Szükségünk van arra, hogy időről időre megálljunk, és a „mennyi” helyett újra a „mit” és a „kit” állítsuk figyelmünk fókuszába. Ha ezen van a fókusz, akkor születhet csak bennünk valódi, hosszú távú öröm – kutatói pályánkon és személyes életünkben egyaránt.

Kedves Kutatótársak!

Szívből gratulálok mindnyájuknak eddigi tudományos pályájukhoz és az MTA doktora cím megszerzéséhez! És kívánom Önöknek, hogy a megkerülhetetlen mennyiségi kényszerek mellett is mindig tudják a minőséget – a „mit” és a „kit” – életük fókuszában tartani.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!